מעילאי נמי קרמא איכא [א]איידי דממשמשא ידא דטבחא מפתת ואמר רב יהודה אמר רב תלמיד חכם צריך שילמוד ג' דברים כתב שחיטה ומילה ורב חנניא בר שלמיא משמיה דרב אמר אף קשר של תפילין וברכת חתנים וציצית ואידך הני שכיחן ואמר רב יהודה אמר שמואל [ב]כל טבח שאינו יודע הלכות שחיטה אסור לאכול משחיטתו ואלו הן הלכות שחיטה שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקור מאי קמ"ל כולהו תנינהו לא צריכא ששחט לפנינו ב' וג' פעמים ושחט שפיר מהו דתימא מראידך שחט שפיר האי נמי שחט שפיר קמ"ל כיון דלא גמר [ג]זימנין דשהי ודרים ולא ידע ואמר רב יהודה אמר שמואל [ד]הטבח צריך שיבדוק בסימנים לאחר שחיטה אמר רב יוסף אף אנן נמי תנינא [ה]ר"ש אומר אם שהה כדי ביקור מאי לאו כדי ביקור סימנין א"ל אבוי לא הכי [ו]א"ר יוחנן כדי ביקור חכם א"כ [ז]נתת דבריך לשיעורים אלא כדי ביקור טבח חכם לא בדק מאי ר' אליעזר בן אנטיגנוס משום רבי אלעזר בר' ינאי אמר טרפה ואסורה באכילה במתניתא תנא [ח]נבלה ומטמאה במשא במאי קמיפלגי בדרב הונא [ט]דאמר[י] (ה) [ו]בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד שיודע לך במה נשחטה נשחטה הרי היא בחזקת היתר עד שיודע לך במה נטרפה מר סבר בחזקת איסור קיימא והשתא מתה היא ומר סבר בחזקת איסור אמרינן בחזקת טומאה לא אמרינן גופא אמר רב הונא בהמה בחייה בחזקת איסור עומדת עד שיודע לך במה נשחטה נשחטה בחזקת היתר עד שיודע לך במה נטרפה ולימא קמ"ל דאע"ג דאיתילד בה ריעותא כדבעא מיניה רבי אבא מרב הונא בא זאב ונטל בני מעים מהו נטל הא ליתנהו אלא נקב בני מעים מהו נטל הא קא חזינן דהוא נקבינהו אלא נטלן והחזירן כשהן נקובין מהו מי חיישי' שמא במקום נקב נקב או לא א"ל [יא]אין חושש[ין] שמא במקום נקב נקב איתיביה [יב]ראה צפור המנקר בתאנה ועכבר המנקר באבטיחים חולשין

מעילאי נמי. כי סמיך להו על גבי כשר מיכל קרמע מפסיק שמין מלב שמין לו קרוס דק מלמעלה: **ממשמשא.** מגיי"ר: **מפתת.** לשון פתות מותפ פתים (ויקרא ג): **כתב.** לכתוב שידע לחתוס שמו מילו יכב בדין לו לעדות: **שחיטה.** לשמן ידו לכך לפילו שבקי בהלכותיה: **קשר של תפילין.** יש בו חומות שעשו כמו חות של לי"ת שיהא גרלה כה שלי הש"ן תקוקה בקמטי התפר כעין ש"ן ולצועה קטנה כפולה [ד] ותניוה כעין יו"ד והקשר עשוי כעין ד': **הני שביחן.** תפילין וציצית וברכת חתנים מלויין תדיר לכלן הכל בקיאין בהם ואין לריכין לימוד שמעלמו יהיה בקי בהם: **שהייה דרסה חלדה הגרמה ועיקור.** בפרק השוחט תנן לכולהו שהייה (לקמן לב.) פי' שהה כדי שחיטת בהמה כו' [ה]שחט והניח הרואים בהמה שחט שלא הולין והבית הייטו לדקה [ו]שחט הוושט ופסק [ז] הגרגרת הרי עיקור [ח]או שהמליט את הסכין הוי חלדה כחולדה זו התוכה בחורה [ט]השחוט ממוך המוצעת הוי הגרמה והסס מפרש לה וחזיל ושאן הגרמה שמכניע ידו לנשחת חוץ ממקום הכשר שחיטה וכמו היה שוקל עין בעין ונותן לו גירומיו [י] גבי הכרעה בבבא בתרא (דף קמ:): **כולהו תנן.** [יא]במתניתין פרק השוחט שבהמה מתנבלת בהן וכיון שאין בקי בהן בשיטה לשאול ולהוי כי שמועל לשמורה הוא מתני' אתא לשמועינן שבשר המשנה שנויה ועומדת: **ולא ידע.** אינו יודע שאשור לעשות כן ומתכילה לנו: **אם שהה כדי ביקור.** והוא שיעור שהייה: **לאו כדי ביקור סימנין.** אלמא יש בהן תורת ביקור: **כדי ביקור חכם.** לבדוק הסכין שהשנה לריך להיאות הסכין לחכם העיר מפני כבוד החכם כלשמרינן לקמן (דף י:) תע"ג שהשנה בקי בהלכות בדיקה: **אם כן נתת דבריך לשיעורים.** פעמים שהחכם רחוק מהשנה פעמים שהוא קרוב: **טבח חכם.** שהשוחט תלמיד חכם ואין מופלג בעיר ממנו כלומר לא תלוי השיעור אלא בשהייה בדיקת הסכין לחולייה: **לא בדק.** בסימנים [ט] מאי: **טרפה שחוטה אינה מטמאה.** כלשמרי' בהעור והכותב (לקמן קכח:) מן השהמה מקלת בהמה מטמאה ומקלתה אינה מטמאה ואינו אלא טרפה שהשחוטה **נבלה.** אלמא בחזקת שחוטה מחזקינן לה כלרך הוצ' [י] בפירקין: **בהמה בחייה בחזקת איסור.** שהרי לחולה מסוס אבר מן החי הלכך אם נולד בפרק בשחיטה ובאת להעמידה על חזקתה שהרי בכל [יא] דבר אתה אומר העמד דבר על חזקתו שהיה מתחלה עד שיבוא ברור שמשנה ממנה אלא אם כן יש לך בידך להעמידה על חזקה אחרת כגון שראוהו שנולד בשעה שהוא בטהרה: **נשחטה הרי היא בחזקת היתר** [יב] **עד שיודע לך במה נטרפה.** ולקמן מפרש מאי נפקא מינה ובלריכין לה למיפלגי להשתא נולד לנו בפרק בשחיטה שהי לנו בשחוט הרוב: **מר סבר בחזקת איסור.** הלילון עומדת שלא היתה שחוטה וכיון דבחזקת שחיטה שחוטה [יג] מוקמינן לה הרי מתה ומטומאה: **ומר סבר בחזקת איסור אמרינן.** [יא]שהשרה קודם שחיטה: **לא אמרינן.** שהרי בשר מן החי אינה מטמאה: **ונימא נשחטה הותרה.** לשון חזקה לא שייך אלא בדבר שפק דנימת העמד דבר על חזקתו: **דאע"ג דאיתילד בה ריעותא.** שנולד בה שפק טרימות שפק קודם שחיטה היה בה ויש לתלותו בלאחר שחיטה מוקמינן לה בחזקת היתר דשמא בהמה אינה טרפה ותלינן בלאחר שחיטה וכשרה: **נטל הא ליתנהו.** ולא חזינן בהו שום ריעותא ומאי שפקא מיכא: **מי חיישינן שמא במקום נקב.** שהיה בו מחלה שהנימי ליה השמא שהכניס בו שיניו וטרפה דנקבו הלקין אחד משמונה עשר טרפות הוא: **מנקר.** לשון נקיבה קרו"ט בלע"ז: שמע

ואידך הני שביחן. כדאמר (ב"מ דף כט:) תפילין בי כר חבו משנה שכיחי מכאן מדקדק רבינו מה לתיק לריך לקשור כשל יום תפילין כשמניחן שרבינו היה מלריך לקושרן מדקאמר בהקומן רבה (מנחות לה: ע"ש בתוס' ד"ה משנה) תפילין מחיימי מבדך עליהן משנת הנחה ועד שנת קשירה ולרבינו שם נראה להשיה קשירה היינו הידוק שמהדקן שביב לראשו כמו (נדה דף סו:) שלית קשורה בו וכמו (ע"ז דף ה.) קשורה בו בכלב דמי קשירה ממש וכי בכל יום ילך אצל כר חבו ועוד דברים המונה תפילין (עירובין דף לו. ושם) משמע לחמור לקשור קשר של תפילין בשבת משום דהוי קשר של קיימא דקאמרינן ישנות מכניסן זוג זוג אצל מזשות לא ומפרש בגמרא דמזשות קרי שלין מקושרות ואם היה עשוי לקשור ולהמיר בכל יום מ"ל לא הוי קשר של קיימא:

כולהו תנינהו. פירש בקונטרס עקור לתנן שמט את הושט ופסק את הגרגרת ותימה לשין זה שייך להלכות שחיטה זה פסול מפני שלא שחטו ואם תמי לשאר הלכות שחיטה ויש לומר לתייבי שאחט בסכין פגומה או במגל וזה נקרע פסק את הגרגרת ופסולה הוי משום שלין שחוטין אלא מוקין לתנן בפירקין (לקמן דף טו:) מוך מן המגל והמגילה כו' והלכות גדולות פירש עקור שנעקר הסימן [יג]ושחט מוך ממקומו ותימה דמה ענין זה להלכות שחיטה והלא לא עשה כלום אלא שהסימן נשחט ומהו בסכין תיפוק ליה מטעם שיש מועלת בסימן שחוט הנשחט מוך למקום מיבורו שין בושט שין נקנה ואפילו עוף שהכשרו בסימן אחד אם נשחט הסמך או הושט אינו נקנה בהלכות שחיטה פסק הגרגרת בסכין פגומה כמו שמונה לפירוש הקונטרס ויש לומר דהסס שין כאן שחיטה שאינו אלא מוק ולפירוש הקונטרס ניחא שאינו מונה שחוטה דהלכות גדולות דהוי טרפה שהשחוטה ושין שכיר להכילו ומיהו לא הוי השמא עקור לפירוש הלכות גדולות מעין שאר הלכות שחיטה שהן בגוף השחיטה ועקור הוי בגוף השחיטה אלא שחוטו סימן שנעקר וגם קלת קשה לשון נוחר ומעקר משמע שאינו אלא מעקר הסימן ושין עושה שחיטה אחרת רק שמיתתו בעיקור כמו בתחילה ושינו כן שכבר לא היה מת ומה שקשה מלקמן (ג) לפירוש הקונטרס ומפרק אלו טרפות וליישב הלכות גדולות אפשר כל אחד במקומו בעזרת השם יתברך: **כדי ביקור טבח חכם.** ואף על פי שיש בסין גדולה וסכין קטנה משערינן לכל בהמה בסכין שיש בה כמלא לוחר ושון לשוחר כמלא לוחר: **ואסורה באכילה.** משום דרוב פעמים שחוטו שפיר ושריא מדאוריימא לא החמירו לעשות נבלה:

אמר ליה אין חושש[ין] **שמא במקום נקב נקב.** נקניס הרבה אלא במקום שיניו משערינן דאלין כולהו נזהב כי היכי דמכשרינן (לקמן מט.) היכא דממשמשא ידא טבחא: התם

מסורת הש"ס

גמ' ג) [לקמן נב. ג] [שם.] **ד)** [שבת לה: וש"נ] **ה)** [לקמן כה. ה] [עיין תוס' יבמות ל: ד"ה אמר ועי"ע תוספות ביצה כה. שהביאו על פרש"י דהכא] **ו)** [לקמן מט.] **ז)** [תוספתא מכוונת פ"ז] **רש"י ח)** [דף ל:] **ט)** [דף לב.] **י)** [דף יח.] **תוס' יא)** כ"ג ושמעט. כ"מ **יב)** כ"ג שמעט. כ"מ

הגהות הב"ח

(ג) גמ' למאר **רב הונא** בסמה:

(ד) תוס' ד"ה כולהו וכו' ומה שקשה מלקמן דף כ לפי' הקונט' ומפ' שלו מרפות דף מד ולי"שב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] בעין משפט סי' נ"ג טוש"ע י"ד סי' ס' סעיף ג' וסי' כ"ג סעיף ס' **ופעיף ב' וסי' כ"ד ס"א וס"ז וסי"ב יעו"ש בל"ל:**

הגהות

תוס' ד"ה ואידך. שמהדקה סביב ראשו. בל"ל:

(יעב"ן)

תורה אור

רש"י א) פֶּתוֹת אֹתָהּ פִּתִּים וְיָצַקְתָּ עָלֶיהָ שָׁמֶן מִנְחָה הִוא:

(ויקרא ב, ו)

שיטה מקובצת

ס) ורצועי קטנה כפולה תלויה בה כעין יוד: **ע)** ופסק את הגרגרת היינו עיקור: **ג)** נותן לו גירומיו הכרעות בבבא בתרא: **ד)** כולהו תנננו במתני' פ' השוחט: **ה)** לא בדק בסימנים לאחר שחיטה מאי: **ו)** כדרב הונא בפירושא דמילתיה הס"ד: **ז)** שהרי בכל ספק אתה אומר העמד דבר על חזקתו שהיה מתחלה שאינך יכול: **ח)** נשחטה הרי היא בחזקת היתר דרוב בהמות שנשחטו הרי הן בחזקת היתר ולקמן מפ' מאי נפקא מינה: **ט)** מוקמינן לה הרי היא מתה ומטמאה: **י)** הוא שנאמרת קודם שחיטה: לא אמרינן שהרי בשר מן החי אינה מטמאה נ"ב שבס"י לא נמצא כל זה:

מסכת מכשירין
פרק ד' משנה ט'

הַמְמַלֵּא בְּקִילוֹן, עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים, טְמֵאִין. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אִם נָגְבוּ מִיָּד, טְהוֹרִים. וְאִם לֹא נָגְבוּ, אֲפִלּוּ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, טְמֵאִים:

עין משפט נר מצוה

נא א מיי' פ"ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה יט:
נב ב ג מיי' פ"ד מהלכות שחיטה הלכה ג סמג עשין סג טוש"ע י"ד סימן ג
סעיף ג וסימן כג סעיף ג:
נג ד מיי' פ"ג מהלכות שחיטה הלכה יג סמג עשין סג טוש"ע י"ד סימן כה סעיף ג:
נד ה מיי' שם הלכה יג:
נה ו מיי' שם הלכה יג טוש"ע י"ד סימן כה סעיף ג בהגה"ה:
נו ז מיי' פ"ו מהלכות שחיטה הלכה יד סמג עשין סב טוש"ע י"ד סימן כה סעיף ג:
נז ח מיי' פי"ב מהלכות רוצח הלכה ב סמג עשין עט טוש"ע י"ד סימן קנו:

רבינו גרשום

מעילאי נמי קרמא איכא ולא[ב] יכול לומר ולא לסחוף: לא איידי דממשמש' וכו'. מיפרכת כלומר ששומטין אותה ולא שומטין קרמא תחאה: ואידך הני שכיחי כלומ' אלו אין צריך ללמוד דהני שכיחן שאנשים אחרים יודעין אית דא' כתב שחיטה ומילה שכיחי בכל עידנא: מאי קמ"ל כולהו תננהי. כלומר והא אמרינן לעיל בודק אם יודע לומר הלכות שחיטה מותר לאכול משחיטתו ואם לאו אסור לאכול משחיטתו: אם שהה כדי ביקור כלומר דיבדוק הסימנין כו' לא כדי ביקור חכם לא כדסברת כדי ביקור סימנים אלא שיבדוק אותו שכין חכם: אם כן נתת דבריך לשיעורין. כלומר פעמים שהוא עומד בקרוב ופעמים ברחוק וזו היא שעורין: אלא כדי ביקור טבח חכם. טבח עצמו ששחט שהוא חכם: והשתא מתה היא. כלומר נבלה: ומר סבר בחזקת איסור קאמרינן ולא נבלה. ולימא נשחטה הותרה מפני מה את אמרת בחזקת היתר. הא קמ"ל דאע"ג דאיתיילידא בה ריעותא כדבעא מיניה ר' אבא [מרב הונא] משום זה בעיא צריך לומר בחזקת היתר עומדת עד שיודע במה נטרפה: נטל הא ליתנהי. כלומר מה אנו יודעין אם נקבן ואם לאו ומשום הכי [ג]אמר בחזקת היתר עד שיודע כו'. חיישינן שמא במקום נקב נקב כלומר ואסור שטרפה היתה שנקובה היתה או דילמא דזאב עצמו עשה נקב זה ומותר. אמר ליה לא חיישינן שמא מעיקרא היתה נקובה ומותרת: המנקר. כלומר דאכל בתאנה: באבטיחין כמו אבטיחין.

ב) תולי ל"ל ומאי אמר להא לקמן. ג) נראה דל"ל ומשום הכי לא הוי הולכך לומר דבחזקת היתר עומדת.